

1 Výchozí situace

Český statistický úřad provádí roční strukturní šetření, díky kterému má k dispozici rozsáhlý datový fond. Tato data jednak umožňují ČSÚ splnit požadavky plynoucí z Nařízení Rady (ES, EURATOM) č. 58/97 o strukturální statistice podnikání¹, jednak jsou využívána Odborem ročních národních účtů. Touto publikací bychom je chtěli zpřístupnit také širokému okruhu uživatelů.

1.1 Cíle publikace

Cílem publikace *Postavení odvětví Telekomunikací v národním hospodářství a jeho vývoj od roku 2000* je popsat, za pomoci komparace s úrovní podnikatelského sektoru národního hospodářství, základní vývojové trendy odvětví telekomunikací² v letech 2000 - 2006.

1.2 Rozsah a struktura publikace

Publikace je zaměřena na odvětví telekomunikací a jeho komparaci s podnikatelským sektorem národního hospodářství. Data tedy obsahují informace za ekonomické subjekty zařazené dle Odvětvové klasifikace ekonomických činností (OKEČ) do skupiny 64.2 a podnikatelský sektor národního hospodářství jako celek.

V Registru ekonomických subjektů (RES) jsou ekonomické subjekty rozděleny podle institucionálních sektorů na:

- Nefinanční podniky (ISEKTOR 11);
- Finanční instituce (ISEKTOR 12);
- Vládní a neziskové instituce (ISEKTOR 13);
- Domácnosti (ISEKTOR 14);
- Neziskové instituce sloužící domácnostem (ISEKTOR 15).

V rámci textu jsou pojmy ekonomika celkem či národní hospodářství celkem (NH), použity v případech, kdy máme na mysli všechny ekonomické subjekty, resp. charakteristiky zahrnující tyto subjekty. Naopak hovoříme-li o podnikatelském sektoru, máme na mysli nefinanční podniky (tj. nefinanční podniky a fyzické osoby zapsané do obchodního rejstříku) a domácnosti (resp. podnikající fyzické osoby nezapsané v obchodním rejstříku).

¹ Na základě Nařízení Rady č. 58/97 je ČR povinna poskytovat Eurostatu definované ukazatele vč. zprávy o kvalitě.

² Termínem odvětví se zde rozumí odvětvová skupina neboli druhý stupeň (třímístný) číselného kódu odvětvové klasifikace ekonomických činností (OKEČ).

Pro publikaci byly zvoleny absolutní a poměrové ukazatele tak, aby co nejlépe charakterizovaly vývoj odvětví (viz Tab. č. 1).

Tab. č. 1 Přehled použitých ukazatelů

Ukazatel	Popis ukazatele	Měrná jednotka
Počet zaměstnanců, resp. pracovníků	Průměrný evidenční počet zaměstnanců, resp. počet pracovníků	osoba
Průměrná mzda	Mzdové prostředky bez OON na jednoho zaměstnance	Kč, nominální hodnota
Produktivita práce	Účetní přidaná hodnota na jednoho pracovníka	Kč, běžné ceny
Účetní přidaná hodnota a její struktura		Kč, běžné ceny
Výnosy a jejich struktura		Kč, běžné ceny
Náklady a jejich struktura		Kč, běžné ceny
Hospodářský výsledek	Hospodářský výsledek po zdanění	Kč, běžné ceny
Provozní hospodářský výsledek	Provozní hospodářský výsledek před zdaněním	Kč, běžné ceny
Nákladovost výnosů	$(\text{Celkové náklady} / \text{Celkové výnosy}) * 100$	%
Ukazatel personální intenzity	$(\text{Osobní náklady} / \text{Celkové výnosy}) * 100$	%
Rentabilita výnosů	$(\text{Hospodářský výsledek po zdanění} / \text{Celkové výnosy}) * 100$	%
Aktiva celkem		Kč, stav k 31.12., netto
Stálá aktiva		Kč, stav k 31.12., netto
Oběžná aktiva		Kč, stav k 31.12.
Pohledávky		Kč, stav k 31.12.
Zásoby		Kč, stav k 31.12.
Pasiva celkem		Kč, stav k 31.12.
Vlastní kapitál		Kč, stav k 31.12.
Cizí kapitál		Kč, stav k 31.12.
Pořízení majetku a jeho struktura		Kč, běžné ceny
Rentabilita aktiv	$(\text{Hospodářský výsledek po zdanění} / \text{Celková aktiva}) * 100$	%
Doba obratu celkových aktiv a jejich složek	$\text{Celková aktiva (resp. jejich složky)} * 360 / \text{Výnosy}$	dny
Rentabilita vlastního kapitálu	$(\text{Hospodářský výsledek po zdanění} / \text{Vlastní kapitál}) * 100$	%
Doba obratu vlastního kapitálu	$\text{Vlastní kapitál} * 360 / \text{Výnosy}$	dny
Míra zadluženosti	$\text{Cizí kapitál} / \text{Celková aktiva} * 100$	%
Stupeň zadluženosti	$\text{Cizí kapitál} / \text{Vlastní kapitál} * 100$	%
Běžná likvidita	$\text{Oběžný majetek} / \text{Krátkodobé závazky}$	
Pohotovostní likvidita	$(\text{Oběžný majetek} - \text{zásoby}) / \text{Krátkodobé závazky}$	
Okamžitá likvidita	$\text{Krátkodobý finanční majetek} / \text{Krátkodobé závazky}$	

Práce je založena na kvantitativním zpracování ekonomických údajů za pomoci elementárních statistických a matematických metod (viz Tab. č. 2).

Tab. č. 2 *Metody elementární analýzy*

Analýza absolutních ukazatelů	Analýza trendů
	Procentní rozbor
Analýza poměrových ukazatelů	Doba obratu
	Zadluženost a finanční struktura
	Rentabilita
	Likvidita

1.3 Metodická východiska

Základním zdrojem údajů pro tuto publikaci byla pravidelná roční zjišťování vybraných ukazatelů u ekonomických subjektů zařazených do podnikatelského sektoru tvořeného institucionálními sektory národního hospodářství 11 – Nefinanční podniky (výkaz P 5-01) a 14 – Domácnosti (výkaz P 4-01).

Základní soubor (ZS) (tj. soubor jednotek sledované populace) se u obou úloh (P 4-01 i P 5-01) dělí na dvě části:

- Plošnou část ZS, ve které jsou jednotky šetřené vyčerpávajícím způsobem, kam náleží významné jednotky, mezi které patří:
 - všechny subjekty se 100 a více zaměstnanci u úlohy P5 a s 20 a více zaměstnanci u úlohy P4;
 - jiné významné jednotky (např. s vysokým obratem, stavem investičního majetku), které mají méně než je výše uvedený počet zaměstnanců, ale získání údajů za tyto jednotky je důležité pro zajištění kvality a hodnověrnosti údajů na úrovni určitého odvětví, institucionálního sektoru, případně velikostní skupiny.
- Výběrovou část ZS, která je šetřena prostřednictvím stratifikovaného náhodného výběru. Odhady za tuto část ZS se provádějí pomocí kalibračních regresních (GREG) estimátorů. Jako pomocné proměnné slouží průměrné počty pojištěnců a obrat (u jednotek bez zaměstnanců). Non-response (údaje za jednotky, u kterých se nepodaří získat data) je ošetřena pomocí vážení.

Odhady se získávají v členění dle tzv. dopočtových strat konstruovaných jako kombinace:

- třímístného kódu OKEČ (resp. jejich seskupení);
- 6 velikostních skupin podniků podle počtu zaměstnanců:
 - podniky bez zaměstnanců;
 - s 1 – 5 zaměstnanci;
 - se 6 – 9 zaměstnanci;

- s 10 – 19 zaměstnanci;
- s 20 – 99 zaměstnanci;
- se 100 a více zaměstnanci;

- institucionálního sektoru (ISEKTOR):
 - institucionální sektor Nefinančních podniků (ISEKTOR 11);
 - institucionální sektor Domácností (ISEKTOR 14).